

Branchevereniging
**Maatschappelijke
Kinderopvang**

Manifest

Gemeente: erken en benut kinderopvang

Laat kinderopvang deel uitmaken van ons funderend stelsel voor kinderen

Kinderopvang vervult een cruciale rol in de ontwikkeling van kinderen¹. Kinderopvang zou daarom samen met het onderwijs onderdeel moeten uitmaken van ons funderend stelsel voor kinderen. De Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) pleit voor kinderopvang als basisvoorziening voor alle kinderen. De Rijksoverheid zet hiertoe voorzichtige eerste stappen, maar maakt het (nog) niet af. Gemeenten zijn nu aan zet en kunnen kinderopvang een rol laten vervullen in het brede beleid dat zij zelf willen voeren. Denk bijvoorbeeld aan het sociaal domein. De BMK roept gemeenten op hiertoe het initiatief te nemen met behulp van tien punten.

Dit manifest wordt u aangeboden door de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang. De BMK verenigt maatschappelijke ondernemers die rendementen terug laten vloeien naar de (kwaliteit van de) kinderopvang. Kinderopvang draagt, hoewel privaat georganiseerd maar grotendeels publiek gefinancierd, in hoge mate bij aan de ontwikkeling van kinderen.

1

Erken het belang dat kinderopvang heeft voor de ontwikkeling van kinderen. Betrek kinderopvang structureel als gesprekspartner bij de uitvoering van gemeentelijk beleid (bijvoorbeeld in het OOGO, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, de LEA en gesprekken over jeugdhulp).

2

Maak kinderopvang toegankelijk voor alle kinderen van nul tot vier jaar. Tref daartoe eigen (financiële) voorzieningen voor groepen kinderen die buiten de Wet kinderopvang vallen en bied zo alle kinderen gelijke kansen om zich te ontwikkelen. Benut mogelijkheden door financiële middelen voor doelgroepenbeleid samen te voegen om zo voor ieder kind toegankelijke voorzieningen van hoge kwaliteit te realiseren.

3

Maak buitenschoolse opvang toegankelijk voor alle kinderen van vier tot en met twaalf jaar. Tref daartoe eigen (financiële) voorzieningen voor kinderen die buiten de Wet kinderopvang vallen en bied zo alle kinderen de kans hun talenten te ontwikkelen. Sport, cultuur, natuur, techniek, welzijn; alles komt samen in de buitenschoolse opvang. Gemeenten kunnen ook hier financiële middelen voor doelgroepenbeleid, zoals verlengde schooldag, zomerschool en brede school activiteiten, samenvoegen om een algemeen toegankelijke voorziening te creëren.

4

De bij punt 3 genoemde toegankelijkheid van buitenschoolse opvang maakt ook een eigentijdse en meer gepersonaliseerde invulling van de schooldag mogelijk. Hierin wisselen 'leertijd' en 'ontwikkeltijd' elkaar af² en werken professionals in elkaars domein. Daarmee wordt buitenschoolse opvang ook een deel van de oplossing voor de toegenomen werkdruk in het onderwijs. Buitenschoolse opvang kan ook een rol spelen bij het terugdringen van leerachterstanden door onderwijs-ondersteunende voorzieningen zoals huiswerkbegeleiding, bijles, extra lessen of remedial teaching financieel bereikbaar en toegankelijk te maken voor kinderen van minder draagkrachtige ouders. Geen schaduwonderwijs, maar buitenschoolse opvang.

5

Ontwikkel een visie op de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, (jeugd) zorg en andere partijen en voer de regie over die samenwerking. Samenwerking optimaliseert de doorgaande ontwikkelingen voor kinderen van nul tot en met twaalf jaar.

6

Neem de kinderopvang ook mee in het gemeentelijk huisvestingbeleid, zowel bij stand-alone kinderopvang als in kindcentra.

7

Gun kinderen de kans om samen op te groeien en neem schotten tussen voorzieningen weg. Kinderopvang is bij uitstek de plek voor inclusie. De plek waar alle kinderen elkaar kunnen ontmoeten. Kinderen van werkende ouders, hoog én laag opgeleide ouders, kinderen van asielzoekers, autochtone en allochtone kinderen, kinderen met een handicap, kinderen van rijke en arme ouders, kinderen met gedragsproblemen of met een specifieke zorgbehoefte. Het is mooi als kinderen samen opgroeien en van jongs af aan zien dat iedereen anders en tóch hetzelfde is!

8

Faciliteer kinderopvang in de preventieve en curatieve zorg voor kinderen, creëer daar financiële ruimte voor, denk bijvoorbeeld aan de inzet van de beschikingsvrije ruimte in de jeugdzorg³.

9

Maak een subsidieregeling voor de opvang van peuters, in het kader van de harmonisatie van kinderopvang en peuterspeelzalen, waarin ouders de ontvanger van de subsidie zijn ('geld volgt kind') en zelf een keuze voor een kinderopvanglocatie kunnen maken. Als ouders écht vrije keuze hebben, dan kan een einde worden gemaakt aan de segregatie van de jongste kinderen. Het op deze wijze subsidiëren sluit het meest aan bij de Wet kinderopvang en bevordert de integratie van alle kinderen, ongeacht of hun ouders werken of niet.

10

Kinderopvang is een zaak van publiek belang: het gaat om de toekomst van onze kinderen. Naast het ondernemende en innovatieve karakter van de branche is het goed als de landelijke en de lokale overheid meedenken over en meewerken aan een visie op kinderopvang. Overheden, scholen, organisaties voor welzijn, (jeugd-) zorg en kinderopvang zouden als gelijkwaardige partners met ieder hun eigen expertise moeten samenwerken, in het belang van een optimale ontwikkeling van kinderen.

---

¹De wetenschappelijke onderbouwing van die overtuiging vindt u in de bijlage bij dit manifest.

²Enkele voorbeelden van deze 'integratie van tijden', leidend tot een innovatieve werkwijze, zijn: De Wijde Wereld in Uden, Mondomijn in Helmond en Laterna Magica in Amsterdam.

³Voorbeelden hiervan zijn onder meer te vinden in de gemeenten Almere, Leeuwarden en Hoorn

Bijlage

De laatste jaren zijn er veel wetenschappelijke publicaties verschenen die het pleidooi van de BMK ondersteunen. We noemen er enkele.

SER Gelijk goed van start (2016)

Lees het SER advies *Gelijk goed van start op de website van de SER* >>

Dit SER rapport biedt de stand van zaken van recent nationaal en internationaal onderzoek, gericht op jonge kinderen. De SER concludeert: "Voorzieningen voor jonge kinderen zijn niet alleen een belangrijk arbeidsmarkt-instrument, zij leveren ook een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen, het verminderen van achterstanden en het bevorderen van gelijke kansen. Dat is de conclusie die de raad trekt na nauwkeurige bestudering van (mogelijke) effecten van kindvoorzieningen op de arbeidsparticipatie van ouders en de ontwikkeling van kinderen. Vanwege deze effecten loont het om gericht te investeren in deze voorzieningen." Op de middellange termijn pleit de SER voor een aanbod voor alle kinderen van twee tot vier jaar van 16 uur per week. De SER pleit op de lange termijn "(...)" voor een universeel (inclusief) systeem, waarbinnen aandacht is voor de brede ontwikkelingskansen van kinderen en extra aandacht en ondersteuning wordt gegeven aan kinderen met een (potentiële) achterstand. (...) Het uiteindelijke doel is een sluitend arrangement te creëren voor kinderen in de leeftijd van nul tot twaalf jaar."

Bestuurlijke afspraken

'Een aanbod voor alle peuters'

Lees *Bestuurlijke afspraken 'Een aanbod voor alle peuters' op de website van de Rijksoverheid* >>

Er zijn reeds afspraken gemaakt tussen Rijk en gemeenten over peuters in 'Een aanbod voor alle peuters' (april 2016): "Het Rijk en de VNG onderschrijven dat goede voorschoolse voorzieningen bijdragen aan de

ontwikkeling van kinderen en aan een goede start voor kinderen op de basisschool. Binnen deze voorzieningen worden kinderen doelbewust, maar spelenderwijs, gestimuleerd in hun ontwikkeling". Een aanbod voor kinderen van nul tot twee jaar wiens ouders niet onder de Wet kinderopvang vallen, is daarmee nog niet gedekt, evenmin als een aanbod voor kinderen van vier tot en met twaalf jaar.

SER Een werkende combinatie (2016)

Lees het SER advies *Een werkende combinatie op de website van de SER* >>

In dit rapport pleit de SER onder meer voor sluitende dagarrangementen om zo de druk van 'taakcombineerders' te verlichten, met als uitgangspunt dat school- en opvangtijden aansluiten op werktijden. De SER pleit ervoor op de "(...)" langere termijn na te gaan hoe de deelname, aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van de BSO kan worden verbeterd". Een inhoudelijke onderbouwing voor een toegangsrecht voor kinderen van vier tot dertien jaar leest u in ***Korte motivatie toegangsrecht 4 -12 jarigen op de website van Kindcentra 2020* >>**

Taskforce samenwerking onderwijs en kinderopvang Tijd om door te pakken (2017)

Lees het *Advies Taskforce samenwerking onderwijs en kinderopvang op de website van de Rijksoverheid* >>

De Taskforce samenwerking onderwijs en kinderopvang (door minister Asscher en staatssecretaris Dekker in het leven geroepen) benadrukt het belang van samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang voor kinderen: "Samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs schept de mogelijkheid te komen tot een aanpak op maat, gericht op individuele mogelijkheden. Voor ieder kind van nul tot en met twaalf jaar kan dan een doorgaande, op zijn specifieke behoeften afgestemde ontwikkelingslijn worden opgesteld. De verschillende betrokken disciplines

kunnen daarbij in één gepersonaliseerd ontwikkelprogramma worden aangeboden, waarbij de benodigde expertise om het kind heen wordt georganiseerd." De Taskforce formuleert 13 adviezen. Eén van die adviezen betreft het realiseren van een basistoegangsrecht voor alle twee tot vier jarigen van 16 uur per week (en het onderzoeken van de groep nul tot twee jarigen) en van 10 uur per week voor vier tot twaalf jarigen. De Taskforce adviseert ook om een ontwikkel- en leercentrum in wetgeving mogelijk te maken voor alle kinderen van nul tot en met twaalf jaar, waarbij geen onderscheid meer bestaat tussen onderwijs en kinderopvang.

Huisvesting van kindcentra

Kindcentra2020 is een samenwerkingsverband van bestuurders uit primair onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp, jeugdzorg en wethouders. Gezamenlijk pleiten zij voor de mogelijkheden om kinderopvang, onderwijs en zorg veel intensiever te laten samenwerken in voor alle kinderen toegankelijke kindcentra. Lees een uitwerking van de belangrijke rol die gemeenten rondom de huisvesting van kindcentra kunnen spelen op de website van Kindcentra2020:

***Huisvestingsvraagstukken kindcentra 2020* >>**

Een Pact met de gemeente

Lees het blad *IMPACT op de website van Pact* >>

Het blad IMPACT geeft in de uitgave van juni 2017 een palet aan voorbeelden van gemeenten die hun taak op gebied van jeugdbeleid, preventie en vroegsignalering verbinden met de ontwikkeling richting kindcentra.

De digitale versie van dit manifest - met alle links naar nieuwsartikelen, adviezen en rapporten - kunt u opvragen bij info@bmko.nl